

**ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних
дисциплін

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РЕЄСТРАЦІЯ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ»

спеціальність 081 Право

освітня програма Право

ВСТУП

Програма з навчальної дисципліни «Реєстрація актів цивільного стану» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система, задачі, принципи, компетенція та значення діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану, а також принципи та порядок державної реєстрації актів цивільного стану.

Міждисциплінарні зв'язки: «Конституційне право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Діловодство», «Право соціального захисту».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Реєстрація актів цивільного стану» є вивчення системи і принципів організації та діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану, загальних правил державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації окремих актів цивільного стану.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Реєстрація актів цивільного стану» є формування у студентів системи знань про принципи утворення і функціонування органів державної реєстрації актів цивільного стану, формування у студентів умінь і навичок тлумачити та застосовувати нормативні акти цивільно-правового характеру у сфері державної реєстрації, професійно оцінювати юридично значущі обставини і кваліфікувати юридичні факти, здійснювати різноманітні юридичні дії відповідно до чинного цивільного законодавства; орієнтуватися в спеціальній літературі; розвивати вміння мислити правовими категоріями.

Студенти повинні:

знати:

- систему нормативних актів, що регулюють діяльність органів державної реєстрації актів цивільного стану;
- зміст основного Закону у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, а саме :Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»; зміст Правил державної реєстрації актів цивільного стану.
- структуру, основні задачі і компетенцію органів державної реєстрації актів цивільного стану;
- види актів цивільного стану;
- правила державної реєстрації актів цивільного стану.

вміти:

- вільно орієнтуватися в цивільному, сімейному, цивільно-процесуальному законодавстві;
- правильно оформляти документацію реєстрації актів цивільного стану;

- видавати свідоцтва, повторні свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану;
- застосовувати правові норми у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

I. Загальні положення

Тема 1. Поняття, значення і принципи державної реєстрації актів цивільного стану. Загальні правила державної реєстрації актів цивільного стану. Книги державної реєстрації актів цивільного стану.

Свідоцтво про державну реєстрацію актів цивільного стану.

Предмет і задачі дисципліни. Значення дисципліни для підготовки юристів, зв'язок з адміністративним, сімейним, цивільним і цивільно-процесуальним правом. Поняття цивільного стану, види актів цивільного стану. Принципи державної реєстрації.

Система органів, що реєструють акти цивільного стану. Основні задачі. Компетенція органів державної реєстрації актів цивільного стану (далі – ДРАЦС) і консульських установ та дипломатичних представництв України за кордоном по державній реєстрації актів цивільного стану. Керівництво діяльністю органів ДРАЦС.

Система нормативних актів, що регулюють діяльність органів ДРАЦС. Загальні положення Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», а також Правил державної реєстрації актів цивільного стану.

Права й обов'язки громадян при державній реєстрації актів цивільного стану. Терміни реєстрації. Документи, що надаються при державній реєстрації. Порядок державної реєстрації актів цивільного стану. Представництво. Засвідчення справжності підписів відсутніх громадян.

Відповідальність органів ДРАЦС і посадових осіб за неналежну державну реєстрацію. Оскарження дій органів ДРАЦС. Держмито за державну реєстрацію актів цивільного стану.

Види книг державної реєстрації актів цивільного стану, їх зміст, порядок ведення і заповнення.

Значення, зміст і види свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану. Правила заповнення свідоцтв. Видача повторних свідоцтв.

II. Порядок державної реєстрації окремих актів цивільного стану

Тема 2. Державна реєстрація народження фізичної особи та її походження, встановлення батьківства

Державна реєстрація народження як форма охорони прав і інтересів дітей. Місце і терміни державної реєстрації народження. Державна

реєстрація народження фізичної особи та її походження з пропуском терміну.

Заявники, заява про державну реєстрацію народження, документи, необхідні при державній реєстрації. Запис відомостей про батьків. Прізвище, ім'я по батькові дитини.

Особливі випадки державної реєстрації народжень.

Підстави державної реєстрації встановлення батьківства. Місце і порядок встановлення батьківства. Заявники.

Державна реєстрація встановлення батьківства за спільною заявою батьків.

Державна реєстрація встановлення батьківства на підставі рішення суду.

Прізвище і по батькові дитини.

Внесення відомостей про батька в актовий запис про народження дитини.

Тема 3. Державна реєстрація шлюбу

Місце державної реєстрації шлюбу. Умови і порядок укладення шлюбу. Прізвище чоловіка та дружини. Урочиста реєстрація шлюбу.

Значення державної реєстрації шлюбу. Заява про державну реєстрацію шлюбу. Ознайомлення осіб, які подали заяву про державну реєстрацію шлюбу, з їхніми правами та обов'язками. Час реєстрації. Державна реєстрація шлюбу у присутності нареченої та нареченого. Правові наслідки шлюбу. Дійсність шлюбу.

Тема 4. Державна реєстрація розірвання шлюбу

Підстави державної реєстрації розірвання шлюбу. Місце і терміни. Заявники. Порядок подачі заяви. Державна реєстрація розірвання шлюбу на підставі рішення суду. Державна реєстрація розірвання шлюбу за взаємною згодою чоловіка і жінки. Державна реєстрація розірвання шлюбу за заявою одного з подружжя.

Прізвище чоловіка і жінки після розірвання шлюбу. Присвоєння одному з подружжя дошлюбного прізвища. Відмітка в документах про розірвання шлюбу.

Тема 5. Державна реєстрація зміни імені (прізвища, імені, по батькові). Державна реєстрація смерті

Підстави зміни імені (прізвища, імені, по батькові). Заявники. Порядок подачі заяви. Порядок ведення органами ДРАЦС справ щодо зміни імені (прізвища, імені, по батькові). Дозвіл на зміну імені (прізвища, імені, по батькові). Державна реєстрація зміни імені (прізвища, імені, по батькові). Видача свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану, у зв'язку з реєстрацією зміни імені (прізвища, ім'я, по батькові).

Місце державної реєстрації смерті. Документи, що необхідні для державної реєстрації смерті. Терміни щодо державної реєстрації смерті.

Тема 6. Внесення до Реєстру відомостей усиновлення, скасування усиновлення, визнання усиновлення недійсним, позбавлення та поновлення батьківських прав

Порядок виконання органами ДРАЦС рішень судів про усиновлення. Забезпечення таємниці усиновлення. Порядок виконання рішень суду про усиновлення, у зв'язку зі зміною місця народження дитини, яка усиновлюється. Порядок виконання органами ДРАЦС рішень судів про визнання усиновлення недійсним або при скасуванні усиновлення. Порядок виконання органами ДРАЦС рішень судів про позбавлення та поновлення батьківських прав.

Тема 7. Внесення змін до актових записів цивільного стану їх поновлення та анулювання. Повторна видача свідоцтва про державну реєстрацію актів цивільного стану. Державна реєстрація актів цивільного стану за участю іноземців і осіб без громадянства

Поняття і підстави внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання. Місце подачі заяви. Заявники.

Документи, що додаються до заяви. Загальний порядок змін до актових записів. Актові записи, в які повинні бути внесені зміни.

Поняття і підстави поновлення актових записів цивільного стану. Місце подачі заяви. Заявники. Документи, що додаються до заяви.

Висновок про поновлення або про відмову у поновленні актового запису. Порядок поновлення запису актів цивільного стану.

Особливості поновлення актових записів цивільного стану.

Порядок анулювання актового запису цивільного стану.

Підстави повторної видачі свідоцтва. Заявники. Порядок повторної видачі свідоцтва.

Загальні правила державної реєстрації актів цивільного стану при повторній видачі свідоцтва. Місце подачі заяви. Документи, що встановлюють особу.

Особливості державної реєстрації актів цивільного стану, в тому числі внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання у відношенні іноземних громадян і осіб без громадянства.

3. Рекомендована література

Базова:

1. Конституція України від 28 червня. 1996 р. / ВВРУ - № 30 – с. 141).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.03., (ВВР, 2003, NN 40-44, ст.356).

3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002., (ВВР, 2002, N 21-22, ст.135).
4. Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 01.07.2010., (ВВР, 2010, N 38, ст.509).
5. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 04.02.94., (ВВР, 2012, N 19-20, ст.179).
6. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014., (ВВР, 2041, № 49, ст.2056).
7. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996., (ВВР, 1996, N 47, ст.256).
8. Закон України «Про громадянство України» від 18.01.2001., (ВВР, 2001, N 13, ст.65).
9. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005., (ВВР, 2005, N 32, ст.422).
10. Наказ Міністерства України «Про затвердження Правил реєстрації актів цивільного стану в Україні» від 18.10.2000 N 52/5.
11. Наказ МЮУ «Про затвердження Інструкції з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян» від 25 липня 2008 р. за N 691/15382.
12. ПКМУ «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян» від 22 серпня 2007 р. N 1064 із змін. і доп.

Допоміжна:

1. Верейці О. Реєстрація шлюбу громадянами України: можливі варіанти. Мала енциклопедія нотаріуса. 2015. № 5. С. 102 – 107.
4. Дьомкіна Г.С. Особливості процедури легалізації документів для дії за кордоном у сфері сімейно-шлюбних правовідносин. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 4. – С. 49 – 55.
5. Камперська Т.Ц. Особливості розгляду судом справ про встановлення факту батьківства (материнства). *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2015. № 2. С. 145 – 153.
6. Горьова О. оформлення батьківства: процесуально-правові аспекти. *Юридична газета*. 2014. 9 вер. (№ 18/19). С. 37.
7. Саутренко Н. Державна реєстрація шлюбу або його розірвання за участю нотаріуса. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2014. № 4. С. 66 – 80.
8. Орешкіна Ю. Державна реєстрація шлюбу громадян України з іноземцями. *Вісник Укрдержреєстру*. 2014. № 3. С. 48 – 53.
9. Лузан Т. Правові засади регулювання встановлення факту реєстрації шлюбу. *Підприємництво, господарство і право*. 2013. № 10. С. 39 – 43.
10. Федченко Л. Нове у реєстрації актів цивільного стану. Міське самоврядування: інформаційно-аналітичне видання. 2015. Січ. (№ 1). С. 44 – 46.
11. Спасибо-Фатєєва І. Значення державної реєстрації для цивільних правовідносин. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 159 – 171.

4. Засоби діагностики успішності навчання: усне і письмове опитування, тести, індивідуальні роботи, практичні завдання, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, доповіді, дискусія інші види індивідуальних та групових завдань.